

INFORMAȚII PRIVIND ISTORIA ORAȘELOR

Nr. 171

Sibiu, ianuarie-aprilie 2017

ORAȘE RĂNITE

Calamități naturale, mari incendii și epidemii în trecutul orașelor

În decursul istoriei lor, orașele s-au confruntat frecvent cu evenimente traumatizante care le-au afectat evoluția, le-au marcat identitatea sau chiar le-au întrerupt existența. Ne referim la dezastrele urbane cauzate de factori naturali sau umani, cu consecințe majore atât asupra integrității structurale a orașelor, cât și asupra populației și calității vieții citadine: cutremure și inundații devastatoare, fenomene meteorologice extreme, incendii și epidemii catastrofale, războaie (asedii, bombardamente, ocupații, distrugeri punitive, relocări sau exterminări ale populației etc.), accidente industriale etc. Interesează nu doar prezentarea evenimentului în sine, ci, mai ales, consecințele imediate și ulterioare, directe și indirecte, asupra orașului, analizate din perspective diverse: istorice, arheologice, geografice, cartografice, urbanistice, arhitectonice, culturale, artistice, legislative, administrative, economice, sociologice și medicale. Între aspectele investigate pot fi incluse subiecte cu caracter general, cum ar fi:

- schițarea unei istoriografii a catastrofelor urbane,
- evidențierea preocupărilor și direcțiilor recente de cercetare tematică (de exemplu, istoria culturală a evenimentelor catastrofice),
- rolul calamităților naturale în istoria orașelor,
- efectele, implicațiile și reacțiile pe care dezastrele urbane le-au generat în domeniul urbanismului, arhitecturii și legislației urbane în general,
- valorificarea pozitivă a catastrofelor urbane reflectată în reconstrucții și sistematizări de orașe,
- impactul calamităților asupra populației urbane.

Prolifrice sub raportul informațiilor și concluziilor pot fi și temele particularizate sau studiile de caz referitoare la un anumit aspect, eveniment, oraș, precum:

- inventarierea dezastrelor în cazul unui sau mai multor orașe,
- identificarea unor noi surse adecvate cercetărilor de acest gen,
- măsuri administrative de prevenție a riscurilor de cutremur, incendiu sau inundație în orașe,
- proiecte de reconstrucție parțiale sau generale,
- inițiative filantropice pentru întraajutorarea populației calamitate,
- dezastrele urbane reprezentate în imagini (gravură, pictură, fotografie),
- evenimentul catastrofic reflectat în memorialistică, presă și literatură.
- experiența dezastrelor urbane reflectată în planul manifestărilor colective (spaiume, zvonuri, revolte, atitudini religioase).

Vasile Ciobanu
Dan Dumitru Iacob

Calamități naturale, mari incendii și epidemii în trecutul orașelor

Alba Iulia, 17-18 noiembrie 2017

Formular de înscriere (data limită 1 septembrie 2017)

Către **Comisia de Istorie a Orașelor din România**

Bulevardul Victoriei nr. 40, 550024 Sibiu

și la adresele de e-mail andaluciaspanu@yahoo.com și vasileciobanu47@yahoo.com

Subsemnata/subsemnatul
(titlul științific, numele și prenumele)

de la din
(instituția) (localitatea)

Intenționez să prezint comunicarea:

.....

..... pentru care anexez rezumatul solicitat.

Adresa mea este
(stradă, nr., bl., ap., cod, localitate, telefon, e-mail)

.....

Semnătura

ACADEMIA ROMÂNĂ – Comisia de Istorie a Orașelor din România

MUZEUL NAȚIONAL AL UNIRII

Organizează sesiunea de comunicări științifice

Calamități naturale, mari incendii și epidemii în trecutul orașelor

Alba Iulia, 17-18 noiembrie 2017

Comisia de Istorie a Orașelor din România și-a propus ca sesiunile sale anuale să se desfășoare în cât mai multe centre urbane, pentru a-și face cunoscută activitatea în diferite regiuni ale țării. Anul acesta, CIOR organizează sesiunea anuală de comunicări științifice în colaborare cu Muzeul Național al Unirii Alba Iulia, în 10-11 noiembrie 2017. Tema sesiunii, *Calamități naturale, mari incendii și epidemii în trecutul orașelor*, a fost aprobată de adunarea generală a Comisia de Istorie a Orașelor din România de la Piatra Neamț, din 20 mai 2016.

Vă rugăm să ne trimiteți, până la 1 septembrie a.c., titlul și rezumatul comunicării (între 10 și 20 de rânduri) pe care intenționați să o susțineți la a XXIV-a sesiune anuală a Comisiei de Istorie a Orașelor din România de la Alba Iulia. Vă rugăm să aveți în vedere că timpul de prezentare acordat fiecărei comunicări este de 15 minute.

Cazarea și masa vor fi asigurate de către organizatori, iar cheltuielile în legătură cu transportul revin participanților.

Quellen zur Geschichte der Stadt Hermannstadt, vol. V. „zu urkundt in das Stadbuch lassen schreiben“. Die ältesten Protokolle von Hermannstadt und der Sächsischen Nationsuniversität (1522-1565), editor Maria Pakucs-Willcocks, editura Schiller, Sibiu-Bonn, 2016, 365 p. + 3 pl.

Cărțile de Protocol (*codex, prothocollon, potocolon urbis, libwe civitatis, Stadbuch*) sunt un produs al instituțiilor și cancelariilor urbane din Europa centrală în Evul Mediu și în Epoca Modernă timpurie. Deși un astfel de *Statpuch* este atestat la Sibiu în prima jumătate a secolului al XV-lea, cel mai vechi *Protocol* păstrat până astăzi fiind cel cuprins în ediția de față. Cartea de Protocol a fost scrisă la inițiativa magistratului sibian (ai cărui membri sunt consemnați nominal la începutul fiecărui an), de către notarul orașenesc, cu scopul declarat de a păstra amintirea principalelor hotărâri cu caracter de lege, ale emitentului. Majoritatea hotărârilor sunt de natură juridică și notarială, în cauze ale locuitorilor orașului și ai scaunului Sibiu. Documentul cuprinde și sentințe judecătorești exprimate de magistratul sibian în calitate de instanță supremă (Universitatea Săsească) a sașilor din celelalte scaune și districte ale Transilvaniei. Eforturile magistratului sibian de a menține ordinea și legea în oraș și în teritoriile locuite de sași, se oglindesc în Statutele orașului și ale Universității Săsești, consemnate în document. Textul Protocolului este în limba latină până în anul 1556 și în limba germană în perioada 1556-1565. În total sunt 362 de hotărâri magistratale și statute, fiecare prevăzut de editor cu câte un regist în limba germană (regestele hotărârilor consemnate în latină sunt mai ample, pentru a fi mai accesibile). La sfârșitul ediției se află și o traducere în română a registelor. Acestea sunt amplasate după indicele de antroponime și toponime, respectiv de materii, ultima având și rol de glosar. Editarea acestui Protocol îndeplinește dezideratul publicării a cât mai multor izvoare privitoare la istoria orașelor.

Liviu Cîmpeanu

Workshopul internațional „GIS-based cartography – A change of media or a change of paradigms for Historic Towns Atlases?“, Münster, 22-25 martie 2017

În primăvara acestui an s-a desfășurat la Münster, în Germania, un workshop internațional referitor la atlasele istorice ale orașelor europene și cartografia bazată pe Sistemele Informatice Geografice (GIS), organizat de Institut für vergleichende Städtegeschichte – IStG în cooperare cu Abteilung für Westfälische Landesgeschichte der Westfälische Wilhelms-Universität Münster. Evenimentul a fost inițiat și coordonat de dr. Daniel Stracke, cercetător al IStG și redactor al atlasului istoric al orașelor germane. Participanții (istorici, arheologi, istorici ai artei, specialiști GIS și cartografi, majoritatea implicați în proiectele naționale din seria atlaselor istorice ale orașelor europene) au provenit din Germania și alte 10 țări europene: Irlanda, Regatul Unit, Olanda, Luxemburg, Italia, Finlanda, Polonia, Slovacia, Ungaria și România.

Comunicările, demonstrațiile și dezbaterile s-au desfășurat de-a lungul a patru zile (22-25 martie), majoritatea lucrărilor și materialelor demonstrative prezentate vizând diferite aspecte legate de realizarea atlaselor istorice ale orașelor în mediul digital sau efectuarea unor analize urbane cu ajutorul platformelor de tip GIS.

În prima zi au fost punctate și dezbătute noțiuni generale referitoare la cartografia cu mijloace GIS. Programul a fost deschis de dr. Daniel Stracke. Acesta a prezentat succint felul în care utilizarea aplicațiilor de tip GIS a schimbat modul de realizare a atlaselor istorice ale orașelor.

În 23 martie, Sarah Gearty de la Royal Irish Academy a prezentat realizarea digitală a volumelor din seria atlaselor istorice ale orașelor din Irlanda, urmată de demonstrații susținute de Rachel Murphy. Lucrările participanților din Polonia și Finlanda s-au axat pe procedurile utilizate în mediul GIS pentru realizarea materialului cartografic digital, în principal georeferențierea și digitizarea hărților istorice folosite ca surse (dr. Agnieszka Pilarska, de la Universitatea Nicolaus Copernic din Toruń; Antti Härkönen, de la Universitatea Finlandei de Est din Joensuu).

Utilizarea aplicațiilor GIS și a analizei spațiale în cercetarea habitatului istoric urban a constituit tema lucrărilor și demonstrațiilor susținute în 24 martie. S-a remarcat expunerea dr. Keti Lelo, de la Universitatea de Studii Roma-Trei (Università degli Studi Roma Tre) și a dr. Justin Colson, de la Universitatea din Essex.

Realizările în domeniul cartografiei urbane în mediul GIS în spațiul Țărilor de Jos au fost expuse de participanții din Olanda: Jaap Evert Abrahamse, Marcel IJsselstijn, Menne Kosian, Reinout Rutte și Bram Vannieuwenhuyze. Dezbaterile de la finalul celei de-a treia zi s-a concentrat asupra diverselor impedimente care limitează publicarea online a conținutului atlaselor istorice.

Comunicarea reprezentanților Universității din Bologna, Dr. Rosa Smurra și Dr. Marco Orlandi, susținută în 25 martie, a fost, probabil, punctul culminant al workshopului. La finalul workshopului s-a încercat impunerea unei minime standardizări a fișierelor vectoriale create pentru atlase. În încheiere, Daniel Stracke și Philipp Schneider (IStG) au prezentat forumul dedicat discuțiilor legate de atlasele istorice ale orașelor.

Cei interesați pot citi prezentarea completă a evenimentului în „Historia Urbana”, tomul 25, 2017, la rubrica *Viața științifică* (nota redacției).

Andrei Nacu

Romanian Academy

Commission for the History of Towns in Romania

INFORMATION ABOUT URBAN HISTORY

Summary

The current edition of the Newsletter contains thematic benchmarks of the annual Session of the Commission (Alba Iulia, 17th–18th of November) on the topic “Natural disasters, major fires and epidemics in the past of cities”, as well as the registration form for those participants who will contribute with papers (the deadline is September 1st, 2017). It also provides information about a Workshop held in Münster (22nd-25th of March 2017) and about a book presentation.

Rumänische Akademie

Kommission für Städtegeschichte Rumäniens

STÄDTEGESCHICHTLICHE INFORMATIONEN

Resümee

Die vorliegende Ausgabe des Informationsblattes beinhaltet thematische Anhaltspunkte bezüglich der Jahrestagung der Kommission (Alba Iulia, 17.–18. November 2017), die in diesem Jahr „Naturkatastrophen, Großbrände und Epidemien in der Vergangenheit der Städte“ zum Thema hat, sowie das Anmeldeformular für Teilnehmer mit Beiträgen (Frist 1. September 2017). Das Infoblatt enthält auch Informationen über einen in Münster abgehaltenen Workshop (22.-25. März 2017) und eine Buchpräsentation.

Comisia de Istorie a Orașelor din România

Bulevardul Victoriei 40, RO – 550024 Sibiu, tel: 0040 269 212604, fax: 0040 269 216605

www.icsusib.ro; spanu@icsusib.ro; andaluciaspanu@yahoo.com

ISSN 2284 – 502X, ISSN – L = 1224 – 2853

Redactor: Anda-Lucia Spânu